

TELEGRAPFULU ROMANU

Nº 41. ANULU XVI.

Sabiu, in 23 Maiu (4 Iuniu) 1868.

Eveneminte politice.

Sabiu 22 Maiu.

La terminarea desbaterii asupra legilor interconfesiunale, o parte din locuitorii Venei improviseaza o iluminatune, ca espressiune de bucurie. Acum dupa sanctiunare bucuria e cu multa mai moderata. Numai in cetatiile mai mici se facura ca demustratiune cu iluminatuni acum cu ocaziunea santiunarei legilor sciute. Putea sa susista si pentru politici vienesi tempul ca sa cugete despre realitate dupa cum este, nu inseupa imaginatuni, cari nu incapau in politica.

Va fi interesant a scrie in legatura cu cele de mai susu, ca in Viena si de acolo mai departe, se respondesc scrisi isolate cari sternesecu in omni temeri si sperantie. Temerile suinte de reactione si de recadere in absolutism. Clericalii si feudalii lucra in organele lor cu tactu si moderatune. Paguba ca suntu forte putini din cel ce nu suntu de o partida cu densii cari sai intellegasi forte multu cari, fara voi a loru, le dau totu concursul ce le e in putintia.

Din afara dupa multe si nenumerate variatuni despre pace seu resbelu, despre constelatuni si aliantie ne marginim a reproduce ce va despre relatiunile intre Prussia si Francia din o epistlesa a deputatului din Mainz Bamberger in urmatorele:

„E foata forte de sciu, dice B., in epistlesa sea, ca min. primariu din Prussia are o neinclinar principiala forte mare catra unu resbelu cu Francia, pentru ca in unu atare resbelu elu vede o conturburare forte deplorabile a culturei, pentru ca elu cngeta ca victoria catu de stralucita, aru trebuu cumparata cu sacrificiile cele mai mari si pentru ca o perdere catu de mare pre francesi i aru face numai mai jelosi asupra Germaniei si dupa campania cea anteia ora perduta aru cercu cu a doua. Suntu multi aici (in Berlinu) cari afirma, ca Bismarck a comisudou erori mari: odata, ca elu a primitu la Nicolsburg linia dela Mainu in locu de a se incurca in unu resbelu cu Francia, a doua, caci nu a inceputu resbelu candu cu cestiunea Lucsenburgului, pentru ca atunci Prussia era cu multu mai nainte in privitia armarei decatua Francia. Inse eu credu ca aceste erori—deca potu trece de atari—i serviesc spre mai mare onore decatua apucaturile cele mai destere (debacie) si credu ca nu aru fi retacire deca dlu Bismark se inchina principiului acestui: unu resbelu intre ambe poporele e cea mai mare dintre tote calamitatile amenintatoare, si precatun tempu nu se poate dovedi matematicesce, ca resbelulu acesta la ori ce eventualitate trebuie sa se temple, e detoia cea dintau de a lu incunguri, si alu diledi, pentru ca Europa sa se elibere de impregiurari, cari de asta-data porta periculi forte mari in sinbulu seu. Nu va fi lucru neinteresant si pentru d-ta a sci, ca pre langa tote ca aici nu se trateaza demustratiunile de pace cu multa seriositate, pre langa tote ca din candu in candu, aducendu lipsa oratorica cu sine, se mai pune man'a cate odata si pre manunchulu sabiei: celu din-taiu bărbatu alu politicei nemtiesci e in tota consientia de cea mai umana parere despre pericolul upei certe intre Germania si Francia.“

O alta scire ne asievara de unu articulu a unui profesor Biedermann, conducatorul a unui diuaru ce apare in Lipsia, in care se dice ca respectivul Professoru a vorbitu nu de multu cu unu ministru austriacu si acesta s'ar fi esprimat ca ministri austriaci nu urmarescu politica antiprussiana; iera la observarea, ca cei aru face Austria candu provinciele sudice se aru anecta la cele de nordu, au respunsu ministru cu o resignatune muta.

Famele respondite despre concentrari de bani de revolutionaria la marginile austro-polone suntu scornite cu tendentiala.

Din orientu inca nu avemu ceva pozitiv. Ceea ce aflam in diuarie se reduce la denegarea de a plati contributiunea in o partea a Bosniei, la care denegare musulmanii suntu de acord cu crestinii.

Dietia Ungariei

In siedint'a din 26 Mai si depune deputatul Temisiori Sol yole mandatulu. Dupa aceea se prezinta mai multe petitiuni. Notariul casei magnatilor aduce nuntiguri aceleia ce privesc rociul drumului de feru si fiumanu. Ministrul de justitia Horvath aduce unu proiectu de lege despre indigenat (naturalizatune, incelatienire, honositas törény). Proiectul se va tipari si distribui comisunilor.

La ordinea dilei vine, pre langa trecerea presti de desbaterea generala desbaterea speciala asupra proiectului privitor la drumul de feru Zakany-Agram si Hatvanu-Miscoltiu. Cu unele modificatuni ale comissionei centrale proiectul s'a primitu.

In siedintila din 27 Maiu dupa autenticarea protocolului exprima Halász dorint'a, ca prevenitorul deputatii, carii voru sa si depuna mandatulu sa arete casei si motivele demisiunarelor lor. Bonis e de parere ca astfelui de propunerii se faca condus se va desbat modificarea regulamentului casei. Buianova si cetece reportul comissionei centrale in privint'a tratatului vamale incheiatu cu Prussia. Ce se atinge de cuprinsul tarifei vamale, reportul e indestulitul cu tratatul pentru ca interesele materiale ale Ungariei se vedu prin acesta asecurate. Tratatul se privesce de catra comissione de unu progresu pre campulu politicu comercialu si comissionea recomanda asta dara tratatului casei spre primire.

Tratatul inse nu corespunde in privint'a unor titulaturi, dreptului de statu si pusetiunei Ungariei si anume principiului dualisticu si alu partatii. De aceea nu recomanda comissionea primirea titulaturelor si nomirea teritoriala din proiectu. Cu placere a aslatu comissionea ca Majestatea Sea sa invoiu la modificarea acestora in o forma corespondentoria si asa se faca surmatatorile modificatuni:

In partea principala a tratatului in locu de: „Majestatea Sea c. r. apostolica“ sa se dice: „Majestatea Sea Imperatulu Austriei si Regele apostolicu alu Ungariei“. Mai departe in tote locurile unde e a se intrebuinta espressiunea: „in statele monarhiei austriace“ sa se puna „in amendou statele Majestatiei Sale imp. si apost. reg.“ Afara de acesta preste totu locul intre cuvantele „imp. reg.“ sa se intrecese cuvantul „si“. In locu de Austria si statele interesante a le reunionei vamali sa se dice: „partile contractante“.

Modificările aceste si alte de felul acestora cas'a le-a primitu cu aplause. La recomandatuna ce o face comissionea centrala in privint'a modificatilor si la dorint'a comissionei esprimata ca cestiunea titulaturei sa se regoleze catu mai corendu, ministrul de finantie promite ca cele de lipsa se voru face catu mai corendu.

Pe viitoru doresce comissionea centrala ca tratate de asemenea natura sa se substerna casei si in limba in care se ratifica aceleia. Reportul se imparte intre membrii dietei si se pune pre diu a urmatoru la ordinea dilei.

Szekely i interpeleza pre ministrul instructiunei publice, in privint'a scolei elementarne din Szepsi-Szt. György asi'a numita Gränznormal-schule.

Ministrul de culte Eötvös cere interpellatiunea in scrisu si promite pre septamana venitoare ca va responde.

Ministrul de justitia Horvath respondindu la interpellatiunea lui Goell in privint'a mestrilor cu diuaristica din Transilvania, manganie cu aceea, ca legea de acum in vigore se va desfinti numai dupa sanctionarea procedurei civile si introducerea ei si in Transilvania.

La cererea lui Bonis ca sa se ia la pertratare catu mai corendu procedura civila, responsabile presedintele, ca dupa serbatori se va pune la ordinea dilei. Berzenzech se provoca la propunerea ce o facuse Deák cu ocaziunea interpellatiunei si dice ca juriul sa se introduca in Transilvania inainte de ce procedura civila va deveni lege.

La o interpellatiune a dep. Stoll pentru o defraudare responde ministrul de justitia, ca asacerea interpelata e de natura privata si responsul lui da numai interpelantului, iera la cerere lui va da in publicu. Dupa o mica discutie se invioiesce interpellantele ca responsul sa nu fie publicu pentru ca s'ar periclitadaunarea.

In siedint'a dela 28 Maiu se desbate tratatul comercial cu Prussia, carele se primi cu modificatii ce le-amu vediutu la siedint'a trecuta.

Min. presedinte incunoscintieza cas'a ca si regimul prussianu s'a invoiu la modificatuniile stilistice ale tratatului.

Dupa acesta se cetece proiectul de lege alu drumului de feru Zakany-Agram-Hatvan Miskoloz a trei' ora si se primesc.

Urmăza apoi doua modificatuni ale casei magnatilor si adeca modificatuna ce s'a facut in proiectul pentru afacerile bisericei gr. or. La acesta dice Habasz ca modificatuna sa nu se primesta, pentru ca ea nu e nici de lipsa nici chiară.

Ioanovics desvolta ca are inteleisu provocarea legei de fatia la alu X articulu de lege din 1792. Dreptu ca partea cea dintau a articulului suna despre cancelarii ilirica, dura partea a doua investeste cu dreptulu de votu pre prelatii gr. orientali si cu privintia la partea acesta se face provocarea la acea lege vechia.

Modificarea acestei si cea pentru drumulu de feru fiumanu se primesc.

O propunere a mai multor deputati despre spesele jurisdictiunilor din cetatiile libere si districte se supune la comissionea finanziaria.

In siedint'a din 29. Maiu interpeleza Borcsay i pre ministrul de interne despre impregnarea ca medicii promovati la gradul de doctori la universitatile din Viena si Praga practizeaza fara nici o pedeaca in Ungaria, precandu cei promovati la Universitatea din Pest'a nu se potu bucura de acela-si dreptu in Viena.

In absentia ministrului responde secretariul de statu Slavy, ca din partea ministerului respectiv se va mijloci obirea acestei diferinti.

Berzenzech face o interpellatiune in privint'a unei concessiuni ce se dice ca s'ar fi datu lui Banffy si E. Karolyi pentru cladirea de drumuri de feru in Transilvania.—Dupa o pauza de vre o cateva minute cas'a deputatilor primesce protocolul casei magnatilor despre primirea tratatului comercial incheiatu cu Prussia.

Casa magnatilor.

In siedint'a did. 29 Maiu se primește fara nici o modificare tratatul comercial dupa cumul'a votat cu deputatilor.

Notariul casei deputatilor aduce tratatul comercial. Presedintele provoca comissionea bugetarie si pentru afacerile de comunacatii ce pre-

dțu'a urmatăria sa fia găta cu referatele spre a se putea tine siedința.

Interpelatiune.

d. Avramu Tincu, facută în sedința de la 23 Maiu.

Dupa ce m'amu convinsu, ca o casa e patenta nu numai fatia cu acei deputati, cari nu pot să iau pre deplinu limb'a magiara, ci inca si fatia cu acei'a cari au tienutu aci mai exercitie formală in cetera scrieret unguresci, purcediendu si eu din punctu de vedere alu oportunității mi-ieu indresnăl'a a interpelă pre d. ministru de culte in limb'a magiara, declarându-me inse, ca nu-sum versat in acesta limba.

Totii fișii Transilvaniei au salutat cu bucuria activitatea laudabile a guvernului ung., cându au auditu, ca guvernul are de cugetu a înființă in Transilvania o universitate, numai națiunea româna nu a potut fi partasă acestei bucurie, fără a nu simti de alta parte si dorere, observându, ca guvernul ung. cându voiesce a dă ce-va, o face asiā in cătu cu un'a mana ti-da, era cu alt'a-ti ia si inca de acolo, unde si asia e mai potientu, si unde cu atât mai tare se simte. Lucrul sta asiē:

Guvernul ung. avandu de cugetu a înființă in Transilvania o universitate a provocat corpul profesoralu alu academiei din Clusiu, se sustenă unu proiectu, că si cându numai acestu colegiu aru pricpe la acestu obiectu, si aru fi in stare a face atare proiectu. Pasul guvernului, cerendu numai opiniunea corpului profesoralu din Clusiu, a fostu dupa parerea mea, unilaterală, de unde urmăza, ca si proiectul inca e unilateral.

Nu voiescu a face critica asupra întregului proiectu, ci numai unu punctu voju atinge. — Corpul profesoralu din Clusiu si-dă parerea, ca gimnasiulu de statu din Sabiu sa se desființeze si dotatiunea acestuia de 16,792 fl. sa se intrebuințeze pentru acoperirea speselor universității, ce se va înființa; si ore din ce motivu a proiectat a cest'a corpul profesoralu din Clusiu? pote ca numai pentru aceea, fiindu ca scie, ca mai mult de jumetate a junimei studiose la acelu gimnasiu, e româna, si a prevediuta, ca din dt in dt cresc numerul tinerilor români studinti, in proporțiune cu immultirea studintilor in scola.

Asertiunea mea se dovedesc prin următoarele date. Voiu pune înaintea ochilor o. case, unu conspectu despre numerul studintilor romani. In anul 186 $\frac{2}{3}$ a frequentat in acest'a scola 257 tineri dintre cari 148 au fostu romani.

186 $\frac{2}{3}$	291	dintre cari au fostu 169 rom.
186 $\frac{2}{3}$	338	" " " 180 "
186 $\frac{2}{3}$	369	" " " 189 "
186 $\frac{2}{3}$	438	" " " 238 "

Din datele acestea se vede chiaru, ca susu numita scola e neineongiuratu de lipsa pentru tier'a intrăga, si mai vertosu pentru tinerimea romana.

Din parte-mi nu potu crede, ca d. ministru de culte aru primi proiectul corpului profesoralu del'a academii din Clusiu, si aru desființa gimnasiulu de statu din Sabiu, caci prin acest'a aru vatama mai vertosu națiunea romana.

Dupa ce inse proiectul cunoscute irita animale iudrasnescu a face urmator'a interpelatiune.

Inființandu-se universitate in Transilvania, are guvernul de cugetu a desființa gimnasiulu de statu din Sabiu?

Dupa cum audim din seiri private, foia regimului B. P. Kozlony asigura, ca nu a fostu nici canda intentionea regimului de a disolve gimnasiulu de statu din Sabiu.

Operatulu deputatiunei regnicolare croate.

Unu comitetu compusu de dd. conti Iankovich, Stoianovich si Zivkovich au depusu opiniunea deputatiunei in unu operatul asupra cestiunie de dreptul publicu.

Operatulu comitetului si prin elu deputatiunea regnicolara a regatului Dalmatia, Croati'a si Slavoni'a declară a tiné strinsu de principiulu supremu emanatu din sanctiunea pragmatica, ca tote tierile coronei S. Stefanu in puterea acestei legi fundamentale de statu dela 1723, forméza laolalta o comunitate de statu. Din acestu principiu supremu de "comunitate de statu" si de tinerea de o lata a regatului Dalmatiei, Croatiei si Slavoniei cu celealte tieri ale coronei urmăza că urmatorele afaceri de statu se fia comune:

"I. Incoronarea regelui comunu, că rege ungurescu si totodata si rege alu Croaciei, Balmatiei si Slavoniei, cu un'a si aceea-si corona, in unulo si acel'a-si tempu si prin unulu si acel'a-si actu de incoronare. Mai departe redactarea uneia si acelei a diplome inaugurate in diet'a unguresca, comuna in acesta privintia tuturor tierilor coronei, in carea inse, pre lângă intregitatea coronei unguresci si a constitutiunei comune sa se asecură si garanteze in deosebi si intregitatea regatului treiunitu si constitutiunea lui provinciale.

Diplom'a redactata in modulu acest'a, primita

subscrisa si intarita cu juramentu de Majestatea Sea sa se edee pentru regatul Dalmatiei, Croatiei si Slavoniei, in editiune separata originală, in limb'a serba-croata, că limb'a tierei.

II. Tote acelea afaceri, preste totu, cari tie-rele coronei Santului Stefanu au a le pertractă că "unu corpu de statu" satia cu unu alu "trei-lea."

Dupa acestu principiu, de aci se tienu acele afaceri, cari in intielesulu sanctiunei pragmatische atingu in comunu pre tote tierile cari stau sub sceptrul domnitorului comunu, si asiē, — pre băsea invioiele facute intre Ungaria si celealte tieri a le Maiestatii Sile, care s'a impartasit deputatiunei noastre regnicolari delmate, croate, slavone pre cale amicabile de catra deputatiunea regnicolare unguresca, — au a se pertractă in comunu, respective pre calea delegatiunilor. Aceste afaceri suntu:

- a) afacerile externe,
- b) afacerile de resbelu
- c) afacerile financiare, in privint'a erogatiilor ce au a se suporta in comunu.

Regatul Dalmatia, Croati'a si Slavoni'a, trebuie sa fia reprezentat in delegatiunea tierilor coronei stului Stefanu că si cele-lalte, pre basa a-celei-a-si chiei comune, si acesti reprezentanti si-arū esercta dreptulu votului loru in modu egalu cu cei'a-lati reprezentanti ai dietei unguresci.

Emiterea acestei delegatiuni a tierilor coronei stului Stefanu aru avea a se intempla, cu privire la regatul triunitu, din diet'a sea propria (săra instructiune), precum s'a indigitato acest'a si in rescriptul pre inaltu dela 25 Maiu 1867.

De altmintrea deputatiunea voiesce a incheia o legatura de dreptu publicu si mai strinsa cu Ungaria, deca conditiunile unei existintie naționale, constatatorie in autonomia politica si intregitatea tieriei, se voru garantă si asecură din partea Ungariei a-cum, la incheierea acestei legaturi.

III. Acele afaceri, care diet'a Ungariei, nu le considera că atari, a căroru pertratare comună cu cele-lalte tieri ale Majestatii Sete sa fia conditiuita prin ins'a-si sanctiunea pragmatica, cari insa totusi, din alte privintie, in intielesulu atinsei invioeli impartasite deputatiunei noastre regnicolari, aru avea a se pertractă pre basa unoru principie statutarie de ambele legilatiuni (diet'a Ungariei si a Croatiei), precum:

- a) afacerile comerciale, in specie legilatiunea vamale;
- b) legilatiunea asupra dărilaru indirecte, ce stau in strinsa legatura cu productiunea industriale;
- c) statorarea legei monetarie;

FOLIOARA.

PREAMBLARI

(reprod. din "Convergiri literare")

(Urmare din nr. 36.)

III.

Svitier'a este o mica republica care se imparte in alte döue-dieci si döue de mici republice. Ea se deosebesce de alte tieri print'aceea ca are munti frumosi, lacuri poetice si brânza buna. Gasindu-me odata in Svitier'a, n'aru si fostu pecatasa nu gustu aceste frumseti si bunătăți? De siguru! De aceea, luandu o grabnica hotarire, me asundeu in Svitier'a. Pâna la Lucerna, singurul lucru insemnatu ce amu observat, este ca vagonele drumului de feru scutura forte multu. La Lucern'a insa amu vediutu leulu, multi englezi si laculu celoru patru cantone.

Leulu dela Lucern'a este tatautu intr'o mare stâncă: statua colosală comemorativa pentru cei 800 de Svitieri din gard'a regelui de Francia care au cadiutu la 18 Augustu 1792 la Tuilerii. Leulu strapunse de o sagăta, cade la pamentu dura in caderea sea intinde lab'a pre crinulu Burbonilor pre care i-lu acopere si căreca sa-lu apere inca in agon'a mortiei. Din susu se coboară flori si frunzide care paru a fi lacrimi versate pre mormentulu vițezului leu. Dedesub suntu sculptate cuvintele: Bravurei si credintiei elvetice. Totu tabloulu se reflecta linu intr'o apa ce dörme la picioarele stâncelor. Totu atât de linu se reflecta acestu spectacolul si in inchipuirea mea. Ide'a de a reprezentă bravură si credintă prin maiestos'a figura a unui leu, este

cu atât mai nimerita cu cătu este simpla si in arte că in tote adoreza simplicitatea. Cufundatu in acestu aspectu, nu m'amu pututu opri de a nu-mi reaminti scen'a pre care acestu tablou o imortalișează.

Noblet'a si clerulu care sustinéu inca tronulu siovitoriu alu Franciei, nu aveau meritulu devotamentului, caci sustinéndu pre nenorocitulu rege, ii sprigineau caus'a loru propria, care era nedesperata de caus'a tronului, dara acesti straini nu erau impinsi de nici unu mobilu interesatu ii sustineau pre rege siindu ca-i jurase credintia. Si cu tote aceste acei mari din giurulu tronului parasira pre rege in momentulu supremu alu pericolului, singuri fiili liberi a unei republice straine preseru a-si sacrifică chiaru ideile de libertate ce le supuse in liber'a loru patria din sinulu mumei, pentru ide'a mai inalta si mai nobila a credintiei. Pentru aceasta idea ii primescu mórtea pre treptele tronului unui despota strainu; leulu cadiendu intinde insa in momentulu mortiei, lab'a sea rântita pre stêm'a burbonilor. Care a fostu resplat'a loru pentru atât'a bravura si credintia? Burbonii restabili pre tronulu strabuniloru, radicara la onori si mariri pre acei carei parasise, dara uitara pre straini. Nici o pétra din palatulu regescu, nu amintesce sansacrifica acestor bravi. Stapanulu nu-si aduce aminte de servitiele platite ale servitorilui. A trebuitu că fratii loru liberi se inaltia intr'o republica, unu monumentu ce aduce aminte de aperarea glorioasa si tragică a unui despota. Si monumentulu jalnicu ineuongiurat de crengile salceloru plangetore este nu numai o trista amintire pentru fratii loru cadiutu si pentru vitej'i a si credint'i a loru, dara o pré tardia insciintiare care arata sörtea ce ascépta pre acei cari parasescu pamentulu parintescu si canta gloria si avutia in spriginalu unor idei straine acelorui care s'a nascutu.

Preocupatul de aceste idei me preumblămu pre malurile lacului. Sér'a i-si intinsese recorosele sele aripi si nici unu ventisoru nu suslu. Pe lacu se vedea multe barce miscandu-se in tote pările cându grabnicu conduse de patru lopeti, cându leganendu-se incetu dupa voila undelor. In unele se audiau cântece voiose esindu din pepturi barbatesci, in altele pote siopteau döue glasuri incetu si tainicu, temendumu-se chiaru de indiscretiunea apoi. Deasupr'a lacului se vedea in stâng'a Rigi, muntele celu mai frequentat din Svitier'a, in fatia cu densulu insa in drépt'a se vedea muntele Pilatus, urcandu-se dreptu in susu. Acesti doi munti parreau a se uită posomoriti unulu la altulu ca doi rivali. Pilatus cu fruntea sea alba de ometu, era că unu betrânu ce si-a pestratu tóta vigórea barbatiei si privea cu disprețiu pre rivalulu seu a cărui peru nu era inca carunitu. Dara Rigi de-si mai micu, ridea de acestu disprețiu, caci culmea seamă placuta atragea pre toti calatorii in vreme ce putini visitau stâncile albe ale betrânlui. In deparatate se desfasură o panorama grandiosa de munti din care cei de pre urma se perdea cu colorea firmamentului. Nóptea me surprinse perdută in acesta privire. Barcele disparuse de pre lacu, si o linisice marézia se intinse asupra pamentului. Totulu era in nemiscare, numai susu pre ceriu se vedea clipindu planetele si din cându in cându căte o stea sburandu că sagăt'a dinaintea celoru-lalte. Intregulu firmamentu se reflectă acum in oglind'a lacului si-lu strabatea cu luminile sele pâna in fundu. Simtiurile mele sorbeau cu voluptate acestu frumosu aspectu si incetasemu de a gândi, cându deodata anduu unu glas de femeia strabutandu valurile aerului si petrundiendu dulce in urechi'a mea. Mai multe momente remasei fără miscare si i-mi parea ca visezu unu visu fantasticu si divinu. Apoi

d) dispozitionile în privinția acelor linie de cale ferată, cari atingu interesele ambelor jumătăți ale Imperiului;

e) statorarea sistemului de apărare.

Afara de aceea:

IV. In principiu, acele afaceri — totuși cu oare restringeri cari ce e dreptu, nu se tinu de cele instruite, dară totuși nu cadu in resortul afacerilor interne, de cultu și de justitia, și adeca:

a) Esaminarea și aprobarea acelor tratate de statu și de comerț, cari apesa Imperiului, respectiv tōte tierile coronei său au de urmare o schimbare a teritoriului tierilor coronei,

b) Regularea afacerilor monetarie și a bancii de note, a afacerilor vamali, precum și a afacerilor de telegraf, posta, cale ferată, navigație și altor afaceri de comunicație; comune tierilor coronei stului Stefanu, adeca cari atingu în teresulu regatului triunitu și al Ungariei in comunu;

c) legilatiunea asupr'a creditului, a bancei, privilegiului și industriei, apoi legilatiunea asupr'a mesurilor și pondurilor, asupr'a marcelor și scutintă modelelor;

d) legilatiunea asupr'a dreptului maritim, montanu, de comerț și cambialu;

e) statorarea preliminarielor în privinția economiciei comune de statu, de care se tine și economia de curte a regelui comunu; apoi incuviintarea dărilor și contribuțiunilor indirecte, ce au a se scote, esaminarea bilanței financiare respective; contragerea imprumutorilor noue, convertirea detoriei lor de statu sustătorie; vinderea, străformarea și insarcinarea averei nemiseatorie a statului; legilatiunea asupr'a monopolelor și a regalilor, și preste totu, tōte afacerile financiare, cari suntu comune tierilor coronei stului Stefanu;

f) Tōte afacerile, cari se referesc la ordinea și durata oblegamentului militaru, cu deosebire incuviintarea anuale a numerului seiorilor de re-crutat.

Notă ad IV.

1. La vinderea său străformarea bunurilor de statu a le regatului triunitu, precum și la ună schimbare de teritoriu ce aru atinge acestu regatu se poftesc inviorea dietei sele.

2. La contragerea de imprumaturi și insarcinarea averei statului, cuola ce va cade pre regatul triunitu pentru garantia, respective pentru ipotecarie și esolvire, se va statori paritetice in modulu semnatu mai la vale.

3. Dreptul de incuviintare anuala, alu escrierei și scoterei dărilor directe se rezerva legilatiunei autonome și guvernului tieriei; ce inse nu impiede-

ca a tractă și acēstă specie de contribuție după acela-si principie statorite intre ambe partile.

Cu privinția la celelalte dări, cari aru fi sa se tracteze la olalta, că mai susu, considerându ca relațiunile materiale, industriale și comerciale ale regatului trinuțu fatia cu Ungaria suntu mai putinu favorabile se cere de la Ungaria garanție in sensul art. 50—1790, ca introducerea nouelor contribuții, și dări indirecte, și la urcarea celor existinti, regatul triunitu sa se iee in considerație speciala corespondientă referintelor lui, și adeca prin aceea, ca la tota introducerea săi urcarea și in generu a tota contribuție dărilor comune votate, cheia respectiva său cuota cu privinția la regatul triunitu sa se statorescă separatu și adeca paritetice.

5. Cu privinția la reclui regatului triunitu conformu dispusetiunii art. ungurescu de legie IX, §. 10 din a. 1865 — 7, se statoresc principiul înrolării lor in regementul tieriei, afara de aceia, cari cu privinția la insușităile loru personale voru fi capaci pentru ună cultivare technica.

6. Recruitii litoralului croatu pentru desteritatea loru pre mare, se se apele numai la marina.

7. Cuota de reclui, ce cade pre regatul triunitu din contingentul de reclui, care se va vota comunu in dietă unguresca, sa se statorescă paritetice.

8. Dispusetiunea despre cerculu de activitate și pusețiunea viitoră a banului și a capitanului de tieră din Croati'a, Slavoni'a și Dalmati'a prte totu, se rezerva expresu conveniunii, ce se va incheia mai tardi.

Autonomia provincială a Croatiei are sa contine:

1. Legilatiunea perfectă nedependinte cu privinția la tōte afacerile, cari conformu esunerii de mai susu, nu s'au supusu pertratrării comune.

2. In cerculu de activitate delegatu, admintistratiunea afacerilor postale și cele ale telegrafului, rezervandu-se inse dreptul de controla alu guvernului centralu comunu.

3. In frantea guvernului provincial autonomu stă unu ministru denumită de dreptul de corona, nedependinte și responsabilu dietei croato-slavonico-dalmatice, cu state sectiuni, căte voru fi de lipsa, și cu resedintia in Zagrabia.

Comunicatiunea intre guvernul provincial nedependinte și corona de o parte, și intre guvernul centralu comunu de alta parte, s'ară poté me-jloci prin denumirea unui ministru croatu fără portofoliu, că membru intregitoriu alu guvernului colectiv ungurescu din Pest'a, a cărui pusețione cătra

guvernul provincial autonomu, către corona și către guvernul centralu comunu aru trebui sa se reguleze prin lege. inse așe, ca prin aceea autonomia guvernul i nostru provincialu sa nu se altereze.

Autonomia acēstă conține in sine eo ipso dreptul de a compune si a vota pre totu anulu bugetul tieriei proprii, care bugetu aru avé sa cuprinda spesele pentru administratiunea intręga a tieriei.

Spesele acestea face in tempul de satia pentru Croati'a și Slavoni'a camu 2,000,000 fl.

Cu privinția la limbă deputati croato-slavonisi se potu folosi in legislația comuna de limbă loru propria, că și de cea unguresca; limbă oficială și de corespondintă a guvernului provincialu e eschisivă cea serbo-croata.

Ce se tine de proporțiunea de contribuire a regatului triunitu la sarcinile comune, și adeca satia cu Ungaria, deputația regnicolară croato-slavonica e de parere, ca in asta privinția considerandu comunitatea finanțială a regatului triunitu cu Ungaria, necessitatea de a statori o detoria cuotala anumita a Croatiei și Slavoniei cade eo ipso.

Cu privinția la intregitatea regatului triunitu, deputația regnicolară croato-slavonica consideră intregul teritoriu fiumanu ca parte intregitoria a regatului Croatiei, care după incheierea unionii cu Ungaria va avé sa suferă sōrlea tieriei maternă „Croati'a.“ In cău pentru confini'a militară croato-slavona, deputația regnicolară croato-slavonă acceptă, că „administratiunea“ civilă-politică și judecătială, sa se întânesca cu cea a Croatiei și Slavoniei civile, și prin acēstă confiniă militară cu provinci'a la olalta sa formeze unu corp, ceea ce alcumă s'ă promisu de corona și in pré inaltul rescriptu din 7 Noemvru 1861.

Cu privinția la Dalmati'a deputația regnicolară croato-slavona a observat cu durere, ca cestiginea rentregrei regatului triunitu, și prin acēstă mediul și a corneoi Ungariei, s'a trecutu cu tacerea.

In fine adaugă operatul

Pertratrăile acestea de impacatione cu privinția la resultatul loru se privesc că unu ce intregu, inse dara in totalitatea loru; prin urmare pana la incheierea și resultatul finalu alu acestor pertratrăi nici una parte nu e legata de declaratiunile și promisiunile facute in decursulu pertratrăilor.

Boiti'a 21 Mai.

(Mai lau). Vedemă că din anu in anu tiecerea maialelor pre la scălele romanești din co-

stringendu-mi puterile me desceptaiu din visulu meu și atunci abia audiu acompanimentul melodic alu unui claviru. Glasulu cântă adio a lui Schubert. Acestu cântu și la audisem desu odinioră și o dure-roșa amintire eră legata de densulu. Anii inșa subruse și timpulu trimise balsamulu seu induratoru pe deasupr'a unei râni adanci; amintirea fmi trecu prin minte că fulgerulu dar totu asia de rapede dispara. Sculandu-me, me indreptai spre o fereastră pe jumătate deschisa și ascunsa de obscuritate și vediui o femeie teneră și frumosă care siedea înaintea unui claviru. Degitele sale alingeau linu tastele instrumentului, in vreme ce glasulu seu se perdea in aeru și perulu seu lungu și blondu se coborâ tulburat peste spate și umere. Ea i-si atintise ochi in susu, dar ochii sei nu vedea nimică căci tōte simtiurile erau absorbite de cantecul te-nerei femei și ochii sei nu se dislipau de dens'a. Dupa căt-va timpu, elu se scula închetu de pe jiltiu și apropiindu-se de densa, ei puse mana pe umeru.

— Destulu, iubită Clara, disse elu. Cantarea te obosesc și-ti misca susțitul, indreptându-lu spre unu trecutu, pe care trebue sa cauti a-lu uită. E tardu și se cade se dobândim pr somnul pute-re nouă pentru preumblarea de mane.

Clar'a se scula de pe scaunu și se uita cu dragoste la densulu. Elu inse o luă de mana, o saruta pe frunte și dupa ce-i ura o buna noapte, se departă. Singura, Clara remase cateva minute in nemiscare și mi se paru ca vedu două lacrime u-dandu genele sale. Apoi dupa ce inchise clavirul, se indrepta spre ferestre. Eu me departai in graba. — Ajunsei a casa intr'o mare nelinisce. De și nă-

tea era înaintata somnulu nu voia sa-mi vie și asiedandu-me pe balconul meu care era spanzuratul asupr'a riului Reuss, priveam cumu undele sele e-siau închetu din lacu. Mi se parea că vedu oglindindu-se in apa figură trista și frumosă a linerei Engleză și perulu seu disperatul amestecandu-se cu undele limpedi și line. Vedeam fată sea palida esprimendo o asia durere, închetu durerea se comunica și susțitul meu. Nu sciu catu voi fi statu cufundat in acea simtire ce nu se poate descrie, candu lovitu de o subita obosela, ochii mei incepure a se inchide. Abia me aruncai pe patu și somnulu se cobori grăbitu peste pleoapele mele. Unu visu fantastu fmi apară: Me visai pe malurile lacului și vidiendu susu pe o stancă chipulu frumosu a linerei Engleză cantando din lira canticu Loreley. Eramu asia de imbatân de cantulu seu, închetu nu luam sama ca muntii Pilatus și Rigi incepeau a-si pleca fruntea spre peștul meu. Deodata unu aeru greu și inadusit u apasa, muntii se plecau din ce in ce mai josu . . . o clipa inca și eram ingropatul subu uriesiele loru stânci . . . candu vedioi leulu intindindu-mi laba sea ranita in ajutoru; inim'a fmi batea cu putere și resuflarea mi se sfersiă . . . atunci desceptandu-me sării dreptu in susu de pe patu. — Dormisem im-bracatu, usi'a balconului era deschisa și sōrlele era susu.

Indata ce vine luna Iulie, o mare parte din Anglia se straporta in Svitier'a și o ventura in tōte pările. Nu este oraslu, nu este izvoru, piscu și ghetiaru pre care l'ai vizitat fără a intalni Englezii, asia închetu se pare ca Svitiera este locuita mai multu de englezii decât de Svitieri. Englezii privesc Svitiera ca o proprietate a loru și au isbutit u străuria obiceiurile loru insulane in mică republică

Elvetica. Mie unul nu-mi place sa amu Englezii tovarasi de calatorie, și curiositatele și bizariile lor care facu pre multi se rida, pre mine me supera și me iriteaza. Nu intilelegu pentru ce aru avé ei privilegiul sa-si procure tōte indamanările cu disprețiul indemnărilor altor, și cu ce dreptu i-si aroga monopolulu originalității. Deacea fiind-ca in deseile mele calatorii, amu avutu nenocirea sa intânesca neincetatu acestu neplacutu soiu de tovarasi, care de multe ori, mi-a amarit viatia, amu gandit u trebue combatuti cu propriile loru arme și amu adoptat principiul de a opune Englezului unu Englez și jumatate. Cându suntu cu Englezii intr'o trăsura de drumu de feru sau in diligentia și vedu figurele loru mute și nemiscale care me incunpiu, dău figurei mele o expresiune și mai multă și pentru tōte comorele lumei n-ăsiu adresă unu dintr'ensii cuventulu. Candu vedu ca unul aru avé gustu sa inceapa cu mine o conversație, eu intorcu spatele cu disprețiul. Daca vo doi vorbescu închetu intre densii sau in-e-pu a dormi me facu ca dormu și eu si horăescu din tōte puterile peștului pan ce-i vedu ca vre unul volesce sa fumeze, eu incep a sufla greu, a-mi contractă tōte muschile obrazului, a deschide tōte ferestrele pana ce inimicul i-si arunca sigăr'a. Candu anse l-amu privatu de aceasta multi-amire, simtu o satisfacere nespusa pre cumu aru re-simfi unu generalu care a nimicitu totu planulu de batalie a dusmanului.

(Va urmă.)

mune, începe a deveni unu adeverat obiceiu pentru poporul întreg. Ide'a frumosă de-a serba o di în onoarea scolei și spre bucuria principilor, trebuie străbata și în comun'a Boiti'a, care se bucură de unu număr marisoru de negoziatori, potrivit dice cu dreptu, inteligen'i. Desi ide'a aceasta nouă pentru amintit'a comun'a intelui mai multe dificultăți, totu-si ea fu realizată în a dou'a zi de Rosale. Una pedecea mare pentru frecuentarea mai numerosă a malului fu impregnareea, că mulți din locuitori, se aflau în jale pentru reposarea unui membru însemnatu alu comunei. Cu lote acestea poporul boțian a scutu usură greutățile începutului primului malului, prin asistarea unei multimi de ambele secse și de tôte etățile. D. invetigatoru Bobesiu și cu colegulu seu Alder a conducea princi in ordinea cea mai bună, adunându-i din cându în cându suptu unu micu tricoloru, că sa se produca prin cantarea mai multor piese alese și frumose, numai putin surprindea invetigatorul Bobesiu pre toti cu cantarea sea solo. Unii din locuitorii de frunte ai comunei împartira predeplinu bucuria loru, cu multimea, care tragea hore vesele pre pasișele verdi. Rezultatele petrecerei ne face se credem că începutul malului, pre carele D. preotu Bobesiu lu asemănă într'o vorbire frumosa cu sement'a de mustariu, va cresce pre venitoriu și va ajunge la înaltimea sa. Dică bravul popor boțian va lucra și pentru scola cu zelul, cu care lucră pentru biserică, atunci numai începe nici o îndoială că comuna Boiti'a va deveni unu modelu, demn de imitato, pentru alte comune românesci, ce au lipsa de progresu rapede în invetitură scolară.

I. L.

Clusiu 20 Maiu (1 Iun.)

In cetatea Clusiu, că capital'a tierei Transilvaniei, (acum insa că cetatea principală din Ungaria în partea de dincöce de Délu lui Craiu) mai nu este dî, în care sa nu se intempe ce-va memorabilu, asiă si astadi se deplini în cetatea nostra unu actu solenelu, unu actu, ce in paginile istoriei cetăției va ocupă unu locu însemnatu. — La acestu actu participă comunitatea nostra centumvirala din Clusiu, a căre'a membra e P. Prot. gr. or. și P. Prot. gr. cat. ambi din Clusiu și preotul gr. cat. din Feleacu, fiindu si Feléculu o parte intregitoară (Capitanatu, tozad) a Clusiu. Inca in 24 Aprilie a. c. cu unanimitate alegendu de membru onorariu pre Escelentie Sea Comisariulu regescu alu Transilvaniei, dlu conte Emanuel Péchy, au deanuitu comunitatea din sinulu seu un'a comisiune alăsa și numerosa a căre'a membru avu onoare a fi si P. Prot. gr. or. spre a preda la temputu seu Esclentie Sea documentul alegere și denumire de membru onorariu alu seu.

Dreptu aceea astadi la terminulu presipu adunandu-se in sal'a casei magistratului partea cea mai mare numeroi din comisiune séu deputatiune, la 1/2 pre 12 ore plecara cu primariolu cetăției în franta către localitatea Guvernulu tierei Transilvaniei, a cărui nume dilele, precum audu, ca se suna după jurnale suntu acum numerate. Mersulu acesta trage atenția tuturor. Dupa ce ajunseră la biroul presidale, unde se mai înmulții numeroi, cu unii dintre membrii guberniali, că membrii centumvirali, intre cari Ilustritatea Sea dlu vice președinte guv. Groisz, și după putina pauza de intruire intră la Esclentie Sea dlu Comisariu. Primariolu cetăției, că conducatorul alu deputatiunei roști către Esclentie Sea, in numele comunităției centumvirale o cuventare, pentru alegerea și denumirea Esclentiei Seie de membru onorariu alu cetăției Clusiu și de predare a documentului de acesta distingere, fără alăsa, și scopului corespondiente, după care urmă unu întreiu sa trăiescă!

Dupa acestea cuventare lăudul dlu primariu documentulu séu diplom'a din mân'a unu' membru, care o linea, o predece Esclentie Seie între reșunete de „Sa trăiescă!“

Esclentie Sea dlu Comisariu reg. apoi tindu in mân'a diplom'a eleganta, respusne prin unu cuventu eminentu dicendu într'altele, că pâna la momentulu celu din urma alu vieticii pamentene va pestră acestu semn fără pomposu, că un'a suvenire de bucuria pentru distingerea ce cetatea Clusiu iau facetu! —

Cam la începutulu cuventărei dise Esclentie a:

„Ca nu e legatu de Transilvani'a cu nici unu interesu de rudenia și posessiune, și astă nici ca au lucratu că atare, ci că unu patriotu adeverat la felicirea comun'a tierei, și se bucura că au ajunsu în partea cea mai mare a rezultatelor dorite, care succese, insa nu-lu pote atribui activitatii seie celu atât'a de mici (parányi), ci impreuna conlucrarei armonice a autoritatilor tierei și a siefiloru a celor, care mai tôte și toti au contribuitu multu spre deslegarea problemei sele cei grele! etc. În fine repetando multiamit' sea pentru astă onore si distingere ce i se face, postu pre comisiune séu deputatiune, ca și pre comiteati seie se-o incunoscintieza despre densebita mutiamire ce are pentru a cesta alegere — ce se primi cu „Sa trăiescă!“ Dupa acestea strangendu mân'a dui primariu (Polgármester) a Esclentiei Br. Joszik a fătoria, și apoi intorcendu diplom'a — și privindu și interiorul ei dise: adeveru, adeveru me simtu mandru cu acestea!

Documentul séu diplom'a, acestea fu unu cereari. — Prețul ei precum intelesemu trece preste 150 fl. v. a.

Tempulu celu ploiosu, s'an redusu la tempu forte placulu, asiă incătu caldur'a cea mare face tēma de grindina. — Dică insa e bunu si ne va scuti după voi a sea,

Principalele române unite.

Serbarea Mosilor la Cotroceni o descrie Monitorul român:

Astazi (16 Maiu), la 6 ore după amiazi, Maria Sea Domnitorului însoțită de d. Ministrul de Resbelu și incungjuratul de cas'a sea militara, a plecatu calare de la palatul de vîră dela Cotroceni, spre a merge la tergulu Mosilor, unde, după obiceiul traditionalu, era pregatit uno pavilion de verdetă frumosu decorat. In tota strebaterea stradelor Maria Sea a fostu întimpinată de urările cele mai căldurose din partea grupelor de poporu cari se imbutiau în trecerea Marii Sele. La începutulu Stradei Mosilor o populație numerosă acceptă pe Maria Sea spre a-lu primi cu bucuria și entuziasmu, și de la bariera o multime de cetățieni de tôte condițiunile urmă pe Maria Sea pana la umbrariul principiar cu strigări și urâri unanime, și cu demonstrații de amărte și devoțamentu.

Ajungendu la umbrariul de verdetă, Maria Sea descaleca cu lota soția Sea, și petrunse în intru, unde pre lângă domnă ministri, și mai multe notabilitati ale orasului, se aflau și unu numeros publicu alesu. Aci mai multe domne presentară Marii Sele bucheturi de flori fără frumose.

Inaltimea Sea privi cu placere danturile naționali esecute de calusieri, și danturile urmate suptu umbrariu, unde bine-voi a conversa cu mai multe din personele cari existau aci.

Pre la orele 9, Maria Sea se retrase de la acesta serbarea în mijlocul urârilor unanime, și reîntre în rezidenția Sea de vîră de la Cotroceni.

Varietăți.

* * Caletoria Principeleui Napoleon. Despre nici o caletorie nu a fostu atâtea conjecturi că despre acestea. Dupa unu diuin oficiosu din Parisu astă „Hazánk“ ca principalele va pleca în 8 Iuniu și va călători mai întâi în Baden-Baden. Aci se va întâlni cu familiile regesca prussiana, și se poate și cu Marele duce de Baden. De acolo va trece preste Stuttgart și München la Viena, unde va petrece mai multu. Apoi în caletoria mai departe va atinge Pest și va face stațiiune in București. Mai departe călătoresc la Constanța și Opole și Atena. — Sciri mai noue spunu că principalele în 6 Iuniu are să fie în Viena. In tempulu petrecerei va locui în Schönbrunn, la invitare ce i se facu din partea curției imperiale.

* * (Bancă de asigurări „Transilvania“). Dupa sciri telegrafice ministrulu de comerciu încuvintieza, pre lângă unele modificatiuni, statutele acestei bance patriotică de asigurări.

* * Societatea de lectura a junioarelor române de la Academia de drepturi și Gimnasiulu din Oradea-mare a tinutu Marti după Rusaliu siedința publică literaria împreună cu producția instrumentale și vocale. Siedintă a so-

cietăției e urmată de o academia limbistica (declamații în mai multe limbi) din partea tinerimii și emigranților din domeniul ei. Dupa producție se arangă petrecere de jocu.

* * Drumul de feru transilvaniu se va deschide nu mai după ce va fi finita întregul gata. Locomotivul înse-umbra pana la Ilia.

* * Vetter (gen. de hovved) e desemnatu de Comandantru alu armatei ung. înființandu.

* * Focu. In 26 Maiu nou, a arsu ieră în Orescie. De astă data iera se prefacura in cenusie siepte case și patru clădiri economice. Focul se dice că aru fi loștu pusu. Atâtea focuri in tempu asiă scurtu trebuie să sternește suspiciune de asemenea ticalosia. (Tocmai sosesc o cor. detata).

* * Diularie pentru poporul Magiarilor pre langa diuaristică cea multiplă, introducă foloșul poporale politice, scrise in unu stilu poporulu, cu cuvinte simple că sa poată fi lectura intelectua de totu magiarulu, fia acel'a și celu mai simplu. Folosulu practicu și poate cugelă ori cine.

* * Unu fenomen. In provincia Michigan din Americ'a au ninsu cu fulgi de ometu negru. Asemene ometu s'an mai intemplatu și alte ori pana astazi naturalistii nu au afăratu adeverată cauza a acestor ninsori negri.

* * (Comparativul diferențelor Sfatului Etilor pe me), in privirea procentelor ce le plateșcui pe fiecare anu pentru datorii, și aterarea acestor sume la veniturile generale. Astfelui este mai întâiui Englittera, care platește dobândi anuale 653,500000 Lire egala la 30,40 procentu din venitulu anualu, Francia 564,591,388 lire — 34,91 Austrii 467,979936 Lire — 39,39, Italia 360,984,595 Lire — 48,77, Rusia 274,346,736 Lire — 19,61 Spania 102,864,218 Lire — 17,44, Prusi 61,234,687 Lire — 7,75, Bavaria 28,739,517 Lire 29,14, procentu din venitulu anualu. Aceea ce priveste cheltuelile militare, apoi Englittera intrebuintă pentru fie carei soldatul anualu 2,364 Lire, Spania 1,031 Lire, Franța 844 Lire Prusi 684 Lire, Austria 683 Lire Italia 678 Lire, Rusia 519 Lire.

* * O urmare logica. In o comună din Francia este opritul prin regulamentu intrarea cu vite in riu ce trece prin comună. Unul din locuitori prindendu se esindu cu caii din riu, să trada judecatorului. Procesul înființat, — martorii declară că au vedutu numai esirea lui cu caii care nu și intrarea. Judecatorul decide:

Considerându ca martorii arata că au vedutu numai esirea parătului cu caii sei din riu, eara nu și intrarea“

Considerându ca regulamentul opresce numai intrarea, ear nu esirea, decidem: ca parătul nu este vinovat.

Concursu.

Pentru ocuparea stațiunilor vacante de invilație din comunitățile Hăuzesci și Nemezesi, ce suntu ingremiate maritul comitatului Carasiusi și Protopresieratului gr. res. alu Făgetului, se scrie prin aceste concursu.

Cu aceste stațiuni suntu împreună următoarele emolumente anuale:

I. Hăuzesci. a) în bani gata 42 fl. v. a. b) în naturalii: 8 metie de grâu; 16 metie de cuceruzu; 50 puncte de sare; 50 puncte de clisă; 10 puncte de lumini; 8 orgii de lemne și lantul de grădua și cuartiru liberu.

II. Nemezesi.

a) în bani gata 35 fl. v. a. b) în naturalii: 8 metie de grâu; 14 metie de cuceruzu; 50 puncte de sare; 50 puncte de clisă; 10 puncte de lumini; 8 orgii de lemne și cuartiru liberu.

Doritorii de a ocupa vre-unul din aceste posturi de invilație vor avea a indiestra petițiile loru concursuale — timbrate după cuvintă — cu sporii bunu a cursului pedagogicu in instituția preparandialu din Aradu, apoi despre servitulu de pâna acum și purtarea loru morale și politica, și astfelu indiestrate le vorbă substerne Venerabilul Consistoriu dreptu-maritorul alu Caransebesului pâna în 27 Iuniu a. c. cal. v.

Caransebesiu 10 Maiu 1868.

Consistoriul diecesei Caransebesului. Consipariul tipografiei archidiocesane.